

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

S[e]c[und]a, an liceat eis i[n] capellis suis sacerdotes instituere? Sol. sic: si q[ua]s possidea[n]t pleno iure.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62466)

De re a Non licere. hoc est certu qd las decimarū laicis an possidere non possit cū sit spūale: vt extra de pferip. sint co: canfam. et de deci. phibemus. Sed nonquid fruere cedat laicis. decimarū possunt concedi laicis: sic ad repus: vt extra de pte. vi. in querelā. et vsq ad finē vite ipsorū: arg. c. de his que si a hoc fa: p.ela. cū aplica. in cit qd h. arg. tra. x. q. j. not. j. e. hanc. q. iij. §. b. **D**ulmis. no. sic etiā. generalem sermo et. §. j. nem non generaliter intelligēdam. uenit lxxviij. di. f. omi ad nos. cari. lxx. di. q. die. et § de lxxvj. distm. f. are. c. i. q. a. lxx. dist. ca. i. §. e. nio. ibi q. iij. dilectio. et. q. videas vj. decimas deo. et. §. e. rj. q. ij. sine. xij. q. vij. q. ij. sup. de conse. ca. j. in xv. ecce. arg. xix. dist. ca. j. cōtra. di. xvij. p.opter. j. e. **E**po. Et iustitiam auctoritas solius epi ad talem alienationē: vt et de his q. si. a. pia. cū apostolica. contra. rj. qd. ij. sine. non emvidetur qd solus epi possit cōcedere sine capitulo. sed hoc solū est de his q. si. a. pla. cū aplica. hic ergo laicus qui capax nō est. facit locum capaci. arg. C. de natu. libe. aut. licet. ff. de iustro rup. testa. l. pe. et qd nullus religiosus debeat recipere de manu laici cum et plantare. r. j. q. vj. si quis. nō pot. d. **C**onsentium. arg. qd ratiō habito epi retrahitur: recipi. et confirmat illud quod per se inualidum erat. r. arg. h. r. r. arg. contra extra de elec. auditis. v. q. ij. e. **B**onis. Supra. j. q. ij. clericos. et ca. pastor ecclesie. ca. j. de sle. et ca. sacerdos. **P**arentum. Videtur loqui de illis clericis qd ecclesie non seruimus. §. r. q. iij. capendum. §. rj. q. j. illi aut. j. rxi. q. j. quemodo. **D**e capella. **H**ec qstio diuidit in duas partes. In prima pbat per ca. se. q. qd si monachi habent ecclesie pleno iure. possunt i. eis capellanos instituire et destituere. scō a ibi: hac auctoritate. Jo. de fan. **C**aino. hic intrinatur scōa questio. qua queritur an capelle que cōceduntur monachis ab epi sint per monachos institutēde. Et respōdetur. si pleno iure scily qrum ad rēpōtalia et spūalia capelle pntur ad monachos. per ipsos sunt institutēde: vt. §. a. v. i. §. Si vero ad ipsos pleno iure non pertinet / sed tātum quātum ad rēpōtalia. per epos sunt institutēde: ita tamē vt monachis respondeant in rēpōtaliibus. epi vero in spūaliibus: vt. §. jo. f. ane. de hoc plentius notatur in summa huius questiois.

De capella. hec est secunda questio an in capella monachos sibi pnt institui et per monachos: qd vt melius pateat. vidēdū est qd iuris habet religio iuris in sua capella. Et nota qd duobus modis fuit capelle institutē: rēpōtaliē et collatione. Et collatione. iuris capelle. habent institutio: nem rēpōtaliū. et epos spūaliū: vt. §. co. sane. et ca. rxi. Si aut collatione / aut collate sunt eis ab epi. aut a patrono. Si ab epi aut sub certa forma: aut cum omni iure: aut simpliciter. Si sub certa forma. non habet ibi pnt iuris qd forma continetur. Si vero cū omni iure runc habet rēpōtalia et spūalia institutionem. J. e. v. i. §. Et sic in religio illud: cui est possessio et est institutio. In hoc casu loquitur extra de capella. in ecclesiis. remanet tñ ius epale in ordinatione clericorū. iudicio altarium cōsecratione. et visitatione. r. x. q. iij. per singulas. Si aut concessit epi simpliciter / quid iuris sit dicitur in r. r. q. iij. per singulas. Si aut concessit epi simpliciter / quid iuris sit dicitur in r. r. q. iij. per singulas. Si aut concessit epi simpliciter / quid iuris sit dicitur in r. r. q. iij. per singulas. Si aut concessit epi simpliciter / quid iuris sit dicitur in r. r. q. iij. per singulas.

De capella. vero que ab eis possidentur qd per eorum institutionem a sacerdotibus sint gubernāde. Joannes papa probat scribere Isaac Syracusano episcopo. **D**ori in monasterio ecclesie per abbates instituitur. **I**stis literis charitatis vestre quibus studio huic sancte sedi reuerentiam exhibetis non modice gauisus sumus. Nūc itaqz super ea que

De capella. vero que ab eis possidentur qd per eorum institutionem a sacerdotibus sint gubernāde. Joannes papa probat scribere Isaac Syracusano episcopo. **D**ori in monasterio ecclesie per abbates instituitur. **I**stis literis charitatis vestre quibus studio huic sancte sedi reuerentiam exhibetis non modice gauisus sumus. Nūc itaqz super ea que

habetur et de dona. pastoralis. Si vero patronus concessit capellam domui religiose. non pluri iuris habet acceptor qd dicit. arg. §. ea. qd. §. si quis laicus. extra de dona. inter. vi. et vxo. nuper. ff. de reg. iur. nemo pnt nisi hoc factū sit de consensu diocesanū epi: in quo casu cedit in dominium religiosorū. extra de iure patro. qd autem. extra de dona. pastoralis. Que aut dicta sunt intelligas de monasterio ext. p. in. in ex p. i. em. et eorum capella quod principi placet legis habet vigorem. Et nota qd Joā. fa. dicit qd si ecclesia nondum est consecrata. tantum in ea habet patronus potestatem qd ppter epi licet nam potest religio loco concedere non solum ius patronatus. sed etiam ipsam ecclesiam. arg. §. ea. q. v. i. nemi. sed hec opinio corrigenda est. cū religiosus locus iam sit: maxime ppter solemnitate que ibi sunt ab epi. de conse. dist. j. nemo. Et qd religiosus sit. habet extra de relig. domi. ad hec. vnde iam in epi potestate cōsistit: cum lapie benedictio ibi iam sit posita. §. ea. q. v. i. omnes. nam nec a laico potest aliquis institui. §. ea. q. v. i. si plura. multo minus sup. p. potest loco religioso per laicum: cum institutio sit temporalis: supposito vero perpetua. Item est cōtra eum. §. q. j. nomen. r. vbi dicitur qd postq. deo dederit. qd nūq. habet iuris in re illa patronus. Jo.

Iste literis. **C**ausa. Beneuentanus hie casum sic ponit: et bene. Quidam episcopus pleno iure quo ad spūalia et rēpōtalia monachis dedit quosdam

Ecclia rap. testa. l. pe. et qd nullus religiosus debeat recipere de manu laici cum et plantare. r. j. q. vj. si quis. nō pot. d. **C**onsentium. arg. qd ratiō habito epi retrahitur: recipi. et confirmat illud quod per se inualidum erat. r. arg. h. r. r. arg. contra extra de elec. auditis. v. q. ij. e. **B**onis. Supra. j. q. ij. clericos. et ca. pastor ecclesie. ca. j. de sle. et ca. sacerdos. **P**arentum. Videtur loqui de illis clericis qd ecclesie non seruimus. §. r. q. iij. capendum. §. rj. q. j. illi aut. j. rxi. q. j. quemodo. **D**e capella. **H**ec qstio diuidit in duas partes. In prima pbat per ca. se. q. qd si monachi habent ecclesie pleno iure. possunt i. eis capellanos instituire et destituere. scō a ibi: hac auctoritate. Jo. de fan. **C**aino. hic intrinatur scōa questio. qua queritur an capelle que cōceduntur monachis ab epi sint per monachos institutēde. Et respōdetur. si pleno iure scily qrum ad rēpōtalia et spūalia capelle pntur ad monachos. per ipsos sunt institutēde: vt. §. a. v. i. §. Si vero ad ipsos pleno iure non pertinet / sed tātum quātum ad rēpōtalia. per epos sunt institutēde: ita tamē vt monachis respondeant in rēpōtaliibus. epi vero in spūaliibus: vt. §. jo. f. ane. de hoc plentius notatur in summa huius questiois.

habetur et de dona. pastoralis. Si vero patronus concessit capellam domui religiose. non pluri iuris habet acceptor qd dicit. arg. §. ea. qd. §. si quis laicus. extra de dona. inter. vi. et vxo. nuper. ff. de reg. iur. nemo pnt nisi hoc factū sit de consensu diocesanū epi: in quo casu cedit in dominium religiosorū. extra de iure patro. qd autem. extra de dona. pastoralis. Que aut dicta sunt intelligas de monasterio ext. p. in. in ex p. i. em. et eorum capella quod principi placet legis habet vigorem. Et nota qd Joā. fa. dicit qd si ecclesia nondum est consecrata. tantum in ea habet patronus potestatem qd ppter epi licet nam potest religio loco concedere non solum ius patronatus. sed etiam ipsam ecclesiam. arg. §. ea. q. v. i. nemi. sed hec opinio corrigenda est. cū religiosus locus iam sit: maxime ppter solemnitate que ibi sunt ab epi. de conse. dist. j. nemo. Et qd religiosus sit. habet extra de relig. domi. ad hec. vnde iam in epi potestate cōsistit: cum lapie benedictio ibi iam sit posita. §. ea. q. v. i. omnes. nam nec a laico potest aliquis institui. §. ea. q. v. i. si plura. multo minus sup. p. potest loco religioso per laicum: cum institutio sit temporalis: supposito vero perpetua. Item est cōtra eum. §. q. j. nomen. r. vbi dicitur qd postq. deo dederit. qd nūq. habet iuris in re illa patronus. Jo.

Iste literis. **C**ausa. Beneuentanus hie casum sic ponit: et bene. Quidam episcopus pleno iure quo ad spūalia et rēpōtalia monachis dedit quosdam

capellas: postea instigare diabolo humani generis inimico, inier monachos & clericos est orta seditio ppter inuestituram illarum ecclesiarum: & ad suggestionem clericorum episcopi inuebatur inuestiturae reuocare. ppter hanc ergo alterationem Isaac sicut dicitur episcopus sicut patet in 3o. vtriusque facie capelle: & hoc debent ubi bernardus ppter vtriusque a monachis inuestituros, & respodet qd sic, & hoc pbat quatuor rationibus: quarum prima est: quia diuine leges et secularis preceptis vtriusque possessio est: & fiat inuestitio. Secunda est: quia sicut charitas episcopi scopusum fuit facillio in dando quod minus est, sed possessio ecclesie est facillio erit in concedendo quod minus est, scilicet inuestitura. Tertia est, quia sua iura vel tributa monasterio non redderent si inuestitura per alterum daretur. Quarta est: quia episcopus puiatur mercede quia fuerat consentiens: ex quo facta charitas se vult reuocare quod dederat: monachi in si ea sunt episcopi, vtriusque psumptio episcopi scopusum fecit: inuentione puniatur. Inuestituram, regant & gubernentur. Uel potest dici qd Isaac querebat vtriusque capelle tales debeant inuestiri per monachos.

a Delegauit, in finem. Uel dic melius, inuestitio. **b** Pro deie a curi sicut potest: vt. s. e. q. j. de pbenit. **c** Consistens, de pe. dicit. q. pncipio. s. ii. q. j. xvij. q. ii. s. ex his oibz. s. s. dicit qd non potuit habere charitatis perseuerantia: ar. extra de sb. sig. na. & ego. **d** Per portaa. i. per sentias copoteos, quibz media stibus peccatum transit ad nos. **e** Tradit. pleno iure. qd intelligitur qd vbi episcopus simpliciter dedit: arg. ff. de ser. si cul. z. ff. de vsu & hab. si. l. ita. s. z. contra est de do. pastoralis. z. j. q. j. sunt nonnulli. cu autem monasterio puiagato cum capellis suis habuit & habet qd pcedit episcopi ecclesia, etiam plenissimo iure sui plerofqz peruenit ad monasterium, etia quo ad correctionem excessuum, sed tamen abbas ille non deponet aliquem nec suspendit in perpetuum, nisi hoc ha-

beret ex privilegio: sicut in vi. in si. c. Sed in iud. episcopus ita potest eximere ecclesiam aliquam qd nisi ille reuocauerit in ea: dico qd no, quia episcopus non potest aliam a se iudicere facere ordinariu in diocesi sua: nec ita plene potest: sed episcopus remittere ius episcopale: vt hic in fine, taliter quia sic potest a se eximere iurisdictionem, nem episcopalem, na quantu scilicet generaliter episcopus eximat aliquam ecclesiam, semper reuocet correctiones, & visitationem, & procuratorem, et cathedra dicitur: vt extra de cens. cu venerabile, & de dona. pastoralis, nec eris in pncipio archidiaconi potest episcopus aliqua iura remittere ecclesie: vt extra de excess. p. l. ca. j. et. ij. Si obiecto id quod est extra de reli. do. constituitur vbi dicitur qd episcopus possit pleneximere aliquam ecclesiam, dicit qd illa exemplo fuit confirmata a papa: sicut patronus quantu scilicet generaliter remittat ius patronatus, tamen quedam iura relictet i libero. c. de bo. l. l. fi.

f Per suos, q. p. p. ca. l. j. xvij. q. ii. cellulas. s. di. liij. abbari. **g** Possessio, i. res possessa, argu. ff. de verb. sig. interdum.

h Inuestitio, i. ordinatio, nam cuius est res sua committenda. c. de iude. l. nemo. **i** Quod minus est, arg. qd cui conceditur minus et minus: vt. xij. quest. j. pncipimus, et extra de deci. ex parte. Item cui pceditur minus & minus: vt. xij. quest. v. penale. & liij. distinet. nulli. z. s. ca. q. j. & rempo. et ca. post. ff. de admre. nec in ea minus enim est daret id ad quod quis non reuertitur, qd permittit vt daret ad quod quilibet reuertitur. **k** Concedere, i. permittit concessa vti. **l** Moies, ar. ex eo qd aliquid solet fieri: vt. xxvij. di. de sicutulane. **m** In die, s. vij. q. ii. c. j. **n** Quod se trahat, s. j. q. ii. quest. s. xij. q. ii. sacroz. sic. c. de dona. si quis argenti. s. vlt. **o** Credulus, arg. qd impuaf alieni qd nimio est creditus. xj. q. ii. no solu. lxxv. dist. si qd. z. xxij. q. ii. q. ii. magnum, arg. contra, xxij. q. ii. innocens.

do eccle monachis tradite per suos sacerdotes inuestitur. Inuestituram enim leges habet et seculares, et cui est possessio, eius fiat inuestitio: et si in dando quod minus est, facillio fuit charitas: sit facillio in concedendo quod minus est sancta largitas, minus enim fuit possessionem dare, qd sit inuestitura concedere. Quomodo possessionis iura cognoscuntur: et suarum rerum sibi tributa reddentur vbi quod fuit est, per alterum datur, & cum voluerit, aufertur: humani motus est illum vereri, cuius iudicio & voluntate nunc erigitur, nunc deponitur. Unde fit vt in partem episcopi adseruendum sacerdos proclitio: fiat: & sic episcopus quod sancte et religiose dederat, qd da simulata auctoritate ad se trahat, sic itaqz puiat mercede qua consecutus fuerat, tum quia ficta charitate aufert quod dederat: tum quia puiorum sacerdotum discordias et scissuras amantium verbis nimis facit credulus, et quod plus facite moliebatur lucrari, post detecta

episcopi ecclesiam reuocare: vt hic in fine, taliter quia sic potest a se eximere iurisdictionem, nem episcopalem, na quantu scilicet generaliter episcopus eximat aliquam ecclesiam, semper reuocet correctiones, & visitationem, & procuratorem, et cathedra dicitur: vt extra de cens. cu venerabile, & de dona. pastoralis, nec eris in pncipio archidiaconi potest episcopus aliqua iura remittere ecclesie: vt extra de excess. p. l. ca. j. et. ij. Si obiecto id quod est extra de reli. do. constituitur vbi dicitur qd episcopus possit pleneximere aliquam ecclesiam, dicit qd illa exemplo fuit confirmata a papa: sicut patronus quantu scilicet generaliter remittat ius patronatus, tamen quedam iura relictet i libero. c. de bo. l. l. fi.

f Per suos, q. p. p. ca. l. j. xvij. q. ii. cellulas. s. di. liij. abbari. **g** Possessio, i. res possessa, argu. ff. de verb. sig. interdum.

h Inuestitio, i. ordinatio, nam cuius est res sua committenda. c. de iude. l. nemo. **i** Quod minus est, arg. qd cui conceditur minus et minus: vt. xij. quest. j. pncipimus, et extra de deci. ex parte. Item cui pceditur minus & minus: vt. xij. quest. v. penale. & liij. distinet. nulli. z. s. ca. q. j. & rempo. et ca. post. ff. de admre. nec in ea minus enim est daret id ad quod quis non reuertitur, qd permittit vt daret ad quod quilibet reuertitur. **k** Concedere, i. permittit concessa vti. **l** Moies, ar. ex eo qd aliquid solet fieri: vt. xxvij. di. de sicutulane. **m** In die, s. vij. q. ii. c. j. **n** Quod se trahat, s. j. q. ii. quest. s. xij. q. ii. sacroz. sic. c. de dona. si quis argenti. s. vlt. **o** Credulus, arg. qd impuaf alieni qd nimio est creditus. xj. q. ii. no solu. lxxv. dist. si qd. z. xxij. q. ii. q. ii. magnum, arg. contra, xxij. q. ii. innocens.

